

Korte herdenkingsrede bij het overlijden van de Surinaamse parlementsvoorzitter Jagernath Lachmon

Van 9 tot 11 oktober jl. leidde de 85-jarige Surinaamse parlementsvoorzitter Jagernath Lachmon een parlementaire delegatie naar Nederland. Op donderdagmiddag 11 oktober bezocht hij met deze delegatie de Eerste Kamer. Met hem en de delegatieleden mocht ik namens u een even ontspannen als indringend gesprek voeren, als goede vrienden. Voorzitter Lachmon sprak zijn hoop en verwachtingen uit voor de toekomst van Suriname en voor hernieuwde innige betrekkingen met Nederland. Bijzondere aandacht had hij ook voor het grote Surinaamse volksdeel in Nederland. Het zou zijn laatste bezoek aan een ander parlement blijken te zijn. Want op vrijdag 19 oktober overleed Lachmon in Nederland. Bijna een jaar hiervoor was eveneens in Nederland overleden Henk Arron, zijn tegen- en medespeler bij de verzelfstandiging van Suriname op 25 november 1975. Lachmon kon deze onverhoedse onafhankelijkheid niet echt waarderen. Ook recente geschiedschrijving neigt ertoe hem in die opvatting gelijk te geven. Maar ter wille van de stabiliteit van Suriname, het evenwicht tussen de multi-ethnische groeperingen en de door hem voorgestane solidariteit in de Surinaamse gemeenschap verzoende hij zich vlak voor die onafhankelijkheid met Arron en de idee ervan. Deze grote stap tekende hem als overtuigd bruggenbouwer, als iemand die het grote doel van een harmonische en democratische samenleving nastreefde en verbroedering als politiek middel hanteerde. Vanwege deze eigenschappen en overtuigingen voelde hij zich ook tientallen jaren thuis in de voorzittersstoel in zijn parlementaire vergadering. Maar ook leidde hij meer dan 50 jaren zijn Hindoestaanse Vooruitstrevende Hervormingspartij. Afbrokkeling in splinterpartijen van deze partij in de laatste vijf jaren zag hij met bezorgdheid en onbegrip aan. Want hij probeerde juist, ook als kind vanuit het toenmalig Brits-Indië geëmigreerde ouders, de onderlinge eenheid te bewaren en in consensus met partijen uit andere grote ethnische groeperingen een vreedzaam en democratisch Suriname op te bouwen. Meer dan het op botsingen en conflicten aan te laten komen volgde hij de stelregel dat het beter was te buigen als het riet want dat breekt niet. De periode waarin de democratie geschonden werd en de maatschappelijke verhoudingen gepolariseerd, beschouwde hij dan ook als een horreur. Intussen bleef hij werken aan het herstel van de democratie zoals deze vanaf 1987 met vallen en opstaan weer gestalte kreeg. Het is begrijpelijk dat Lachmon voor vele Surinamers een aimabele vaderfiguur was, die zij vertederend wel “Papa Lach” noemde.

Het is mijn overtuiging dat wij de nagedachtenis van collega Lachmon en van deze vriend van Nederland niet sterker kunnen eren dan de banden die zich op allerlei niveaus weer tussen Suriname en Nederland ontwikkelen op harmonieuze wijze te versterken. Zijn familie, gemeenschap en land, waarmee hij zich ook met de bodem ervan zo verbonden voelde, moge zich getroost voelen wanneer zij deze grote zoon van Suriname in hun herinnering koesteren. Ik verzoek u enige ogenblikken stilte in acht te nemen en daarbij ook zijn vriendschap voor ons land en parlement te herdenken.